

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та природокористування
Навчально-науковий інститут охорони здоров'я
Кафедра здоров'я людини і фізичної реабілітації

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи
_____ О. А. Лагоднюк

“ _____ ” _____ 2018 р.

08-02-27

Національний університет
водного господарства
та природокористування

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

Фізична реабілітація в хірургії

PHYSICAL REHABILITATION IN SURGERY

спеціальність
specialty

галузь знань
branch of knowledge

Національний університет водного господарства та природокористування
227 Фізична терапія, ерготерапія
227 PHYSICAL THERAPY,
ERGOTHERAPY

22 Охорона здоров'я
22 Health care

Робоча програма «Фізична реабілітація в хірургії» для студентів, які навчаються за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія. Рівне: НУВГП, 2018. – 11 с.

Розробник: Нагорна Ольга Борисівна – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, доцент кафедри здоров'я людини і фізичної реабілітації.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри здоров'я людини і фізичної реабілітації.

Протокол від «27» серпня 2018 року № 1.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Завідувач кафедри: _____

(підпис)

Н.Є. Нестерчук

(ініціали та прізвище)

Схвалено науково-методичною комісією за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія.

Протокол від «06» вересня 2018 року № 7.

Голова науково-методичної комісії _____

(підпис)

І. М. Григус

(ініціали та прізвище)

Національний університет
водного господарства
та природокористування

© _____, 2018 рік

ВСТУП

Програма обов'язкової (нормативної) навчальної дисципліни «Фізична реабілітація в хірургії» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності «Фізична терапія, ерготерапія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є засвоєння головних принципів використання засобів і методів фізичної реабілітації у відновленні здоров'я пацієнтів після оперативного втручання різної складності та х різних причин.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Фізична реабілітація в хірургії» є складовою частиною циклу дисциплін професійної та практичної підготовки для студентів за спеціальністю «Фізична терапія, ерготерапія». Вивчення курсу передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних курсів – анатомія людини, фізіологія людини, основи медичних знань, ЛФК і лікарський контроль. Цілеспрямованої роботи над вивченням спеціальної літератури, активної роботи на лекціях, лабораторних заняттях, самостійної роботи та виконання поставлених задач.

Вимоги до знань та умінь визначаються галузевими стандартами вищої освіти України.

Анотація

Метою вивчення дисципліни «Фізична реабілітація в хірургії» передбачається сформувати знання у студентів щодо основних захворювань, лікування яких передбачає хірургічне втручання, особливостей доопераційного, післяопераційного та після лікарняного періодів, післяопераційних ускладнень, особливостей фізичної реабілітації пацієнтів після хірургічних операцій, методику застосування засобів фізичної реабілітації в торакальній, абдомінальній хірургії, після ампутацій, в онкології. Навчити майбутніх спеціалістів вивчати загальний стан хворого, оцінювати динамічні зміни в його стані, забезпечувати гнучку тактику застосування засобів фізичної реабілітації на всіх етапах процесу реабілітації.

Ключові слова: періоди реабілітації в хірургії; ускладнення після операцій, фізіологічна крива навантаження.

Annotation

The purpose of studying the discipline «Physical rehabilitation in surgery» is to provide students with knowledge about major diseases, the treatment of which involves surgical intervention, features of preoperative, postoperative and post-hospital periods, postoperative complications, features of physical rehabilitation of patients after surgical operations, methods of using physical rehabilitation equipment in thoracic, abdominal surgery, after amputation, oncology. To train future specialists to study the general condition of the patient, to assess the dynamic changes in his condition, to provide a flexible tactic of the use of physical rehabilitation at all stages of the rehabilitation process.

Keywords: periods of rehabilitation in surgery; complications after surgery, physiological load curve.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: 4	Галузь знань 22 <u>Охорона здоров'я</u>	Нормативна (за вибором)	
	Спеціальність 227 Фізична терапія, ерготерапія		
Модулів: 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів: 1		2-й	-
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин - Денна: 3 семестр – 120 год. Заочна: -		3-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 3	Рівень вищої освіти: <u>бакалаврський</u>	Лекції	
		16 год.	-
		Лабораторні	
		32 год.	-
		Самостійна робота	
		72 год.	-
		Індивідуальні завдання: - год.	
Вид контролю: іспит			

Примітка: Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 40 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни – дати студентам ґрунтовні знання щодо захворювань та невідкладних станів, які передбачають хірургічне лікування, їх наслідків та сформувані вміння застосувати засоби фізичної реабілітації хворих після операцій.

Завдання вивчення дисципліни передбачає ознайомлення з загальним клініко-фізіологічним обґрунтуванням застосування засобів фізичної реабілітації у лікарняний та післялікарняний періоди хірургічних хворих, які потребують поступової адаптації до фізичних і психічних навантажень професійного і побутового характеру, вироблення навичок самообслуговування або постійної компенсації при незворотних змінах.

Студенти повинні знати: основні принципи фізичної реабілітації в хірургії; класифікацію лікувальних фізичних чинників, що використовуються у хірургії; етапи, періоди відновлення хірургічних хворих; рухові режими в хірургії; клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної реабілітації хворих після хірургічних втручань; засоби фізичної реабілітації на різних етапах відновного лікування; завдання, методи та застосування фізичної реабілітації хворих з приводу операцій на органах грудної клітки; завдання, методи та застосування фізичної реабілітації хворих після операцій на органах черевної порожнини; завдання, методи та застосування фізичної реабілітації хворих після операцій з приводу ампутацій; методологію фізичної реабілітації жінок після мастектомії; завдання, методи та застосування фізичної реабілітації жінок після гінекологічних операцій; завдання та методи фізичної реабілітації у санаторно-курортний період; покази і протипокази до застосування засобів фізичної реабілітації; ранні та пізні ускладнення після операцій у пацієнтів з різними патологіями.

Студенти повинні вміти: проводити обстеження функціонального стану хірургічного хворого у до- та післяопераційний періоди; добирати засоби фізичної реабілітації в залежності від періоду та етапу відновного лікування з урахуванням індивідуальних потреб пацієнта; складати реабілітаційні програми в залежності від періоду відновного лікування; вести реабілітаційну документацію; диференціювати засоби фізичної реабілітації в залежності від рухового режиму; проводити дихальну гімнастику хворим у ранній післяопераційний період; добирати засоби ЛФК у ранній, пізній післяопераційний період; проводити масаж в залежності від індивідуальних потреб пацієнтів після операцій з приводу захворювань органів черевної порожнини, органів грудної клітки, ампутацій, мастектомії, гінекологічних операцій; застосовувати засоби фізіотерапії у до-післяопераційний період, на санаторно-курортному етапі лікування хірургічних пацієнтів різних нозологій; проводити контроль ефективності реабілітації.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Методика фізичної реабілітації в хірургії

Тема 1. Фізична реабілітація хворих після операцій на легенях.

Основні симптоми захворювання органів грудної клітки. Клініка, ускладнення. Проведення реабілітаційного обстеження. Формування реабілітаційного прогнозу. Формування міждисциплінарної команди для реалізації реабілітаційної програми. Методика проведення ЛФК, масажу, складання програм реабілітації у I, II, III періодах фізичної реабілітації.

Тема 2. Фізична реабілітація хворих після операцій на серці.

Основні симптоми захворювання серцево-судинної системи. Клініка, ускладнення. Проведення реабілітаційного обстеження. Формування реабілітаційного прогнозу. Формування міждисциплінарної команди для реалізації реабілітаційної програми. Методика проведення ЛФК, масажу, складання програм реабілітації у I, II, III періодах фізичної реабілітації.

Тема 3. Фізична реабілітація дітей з вродженими вадами серця, що потребують оперативного лікування. Особливості розвитку організму дитини. Клініка та ускладнення вроджених вад серця. Формування міждисциплінарної команди для реалізації реабілітаційної програми. Методика проведення ЛФК, масажу, складання програм реабілітації у I, II, III періодах фізичної реабілітації. Застосування реабілітаційного обладнання.

Тема 4. Фізична реабілітація хворих після операцій на органах черевної порожнини. Основні симптоми захворювання травної системи. Клініка, ускладнення. Проведення реабілітаційного обстеження. Формування реабілітаційного прогнозу.

Тема 5. Фізична реабілітація хворих після онкологічних операцій: після мастектомії, екстирпації прямої кишки. Основні клінічні прояви післяопераційного стану при онкологічних операціях. Ускладнення захворювання. Протипокази. Проведення реабілітаційного обстеження. Формування реабілітаційного прогнозу. Лімфодренуючий масаж. Застосування реабілітаційного обладнання.

Тема 6. Фізична реабілітація хворих після ампутацій. Причини ампутацій, рівні ампутацій. Ускладнення захворювання. Протипокази. Проведення реабілітаційного обстеження. Формування реабілітаційного прогнозу. Формування міждисциплінарної команди для реалізації реабілітаційної програми. Застосування реабілітаційного обладнання.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Методика фізичної реабілітації в хірургії												
Тема 1. Фізична реабілітація хворих після операцій на легенях.		2		2		9						
Тема 2. Фізична реабілітація хворих після операції на серці.		2		2		9						
Тема 3. Фізична реабілітація дітей з вродженими вадами серця, що потребують оперативного лікування.		2		2		9						
Тема 4. Фізична реабілітація хворих після операцій на органах черевної порожнини.		2		4		9						
Тема 5. Фізична реабілітація хворих після онкологічних операцій: після мастектомії, екстирпації прямої кишки.		2		4		9						
Тема 6. Фізична реабілітація хворих після ампутацій.		2		2		9						
Разом за змістовим модулем 1	90	12		24		54						

5. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1 Методика фізичної реабілітації в хірургії		
1	Тема 1. Фізична реабілітація при операціях на легенях.	2
2	Тема 2. Фізична реабілітація при операціях на серці.	2
3	Тема 3. Фізична реабілітація дітей з вродженими вадами серця, що потребують оперативного лікування.	
4	Тема 4. Фізична реабілітація при операціях на органах черевної порожнини: апендектомія, панкреатит.	2
5	Тема 5. Фізична реабілітація при операціях на органах черевної порожнини: перитоніт.	2
6	Тема 6. Фізична реабілітація при гінекологічних операціях: органозберігаючі операції, резекція, кесарський розтин.	2
7	Тема 7. Фізична реабілітація при онкологічних операціях: після мастектомії.	2
8	Тема 8. Фізична реабілітація при онкологічних операціях: після екстирпації прямої кишки.	2
9	Тема 9. Фізична реабілітація після гастректомії та резекції шлунку.	2
10	Тема 10. Фізична реабілітація при ампутаціях.	2
11	Тема 11. Фізична реабілітація після операцій в урології.	2
12	Тема 12. Фізична реабілітація хірургічних хворих у санаторно-курортний період.	2
Разом		24

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Особливості фізичної реабілітації в хірургії.	3
2	Фізична реабілітація після операцій і пересадки серця. Фізична реабілітація після операцій на крупних судинах.	4
3	Застосування природних лікувальних чинників після гінекологічних операцій.	4
4	Застосування природних лікувальних чинників після онкологічних операцій.	4
5	Фізична реабілітація після екстракорпоральної літотрипсії.	4
6	Види реабілітації у віддалений період після онкологічних операцій з приводу резекції прямої кишки.	4
7	Види реабілітації у віддалений період після гастректомії та резекції шлунку.	4
8	Фізична реабілітація після ампутації діабетичної стопи	4
9	Особливості фізичної реабілітації природними лікувальними	4

	факторами післяопераційних урологічних хворих.	
10	Особливості фізичної реабілітації природними лікувальними факторами післяопераційних хірургічних хворих.	4
11	Фізична реабілітація після операцій в урології. Основні симптоми захворювання сечовидільної системи, які потребують оперативного втручання. Оперативні втручання з приводу пересадження нирок, травм сечостатевої системи, аденоми простати. Клініка, ускладнення. Проведення реабілітаційного обстеження.	4
12	Фізична реабілітація хірургічних хворих у санаторно-курортний період. Методика проведення ЛФК, масажу, фізіотерапії, складання програм реабілітації у I, II, III періодах санаторно-курортного етапу фізичної реабілітації. Застосування реабілітаційного обладнання.	3
13	Фізична реабілітація після гастректомії та резекції шлунку. Основні симптоми захворювання. Клініка, ускладнення. Проведення реабілітаційного обстеження. Формування реабілітаційного прогнозу. Методика проведення ЛФК, масажу, складання програм реабілітації у I, II, III періодах фізичної реабілітації.	4
14	Фізична реабілітація при гінекологічних операціях: органозберігаючих операції, резекціях, кесарському розтині. Основні клінічні прояви післяопераційного стану при гінекологічних операціях. Ускладнення захворювання. Протипокази про проведення занять з ЛФК, масажу.	4
Разом		54

Підсумком самостійної роботи над вивченням дисципліни є: складання студентом програми фізичної реабілітації хворих після операційних втручань.

А також:

1. Відвідати заняття з фізичної реабілітації хворих після хірургічних операцій.
2. Проаналізувати застосування фізіотерапевтичних процедур при різних захворюваннях в хірургії.
3. Підготувати презентацію за темою дисципліни.
4. Скласти програму фізичної реабілітації хворих після операцій з приводу різних захворюваннях.

7. Методи навчання

1. Основні форми навчального процесу при вивченні дисципліни «Фізична реабілітація в хірургії»:

- навчальні заняття;
- самостійна робота студентів;
- робота в наукових бібліотеках та мережі Інтернет;
- контрольні заходи.

2. Види навчальної роботи студентів:

- лекція;
- лабораторне заняття;
- консультація.

8. Методи контролю

1. Індивідуальне усне поточне опитування.
2. Вирішення типових задач.
3. Письмовий теоретичний контроль.
4. Індивідуальний контроль практичних дій та отриманих результатів.
5. Модульний контроль, який здається в центрі незалежного оцінювання у формі тестів.
6. Іспит, який здається в центрі незалежного оцінювання у формі тестів.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Іспит

Поточне тестування та самостійна робота						Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль №1							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	40	100
10	10	10	10	10	10		

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	
60-63		
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

1. Опорні конспекти лекцій;
2. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (НКНМЗД);
3. Наочні посібники та відеофільми;
4. Методичні вказівки до лабораторних робіт з дисципліни «Фізична реабілітація в хірургії» / О.Б. Нагорна, Рівне: НУВГП, 2016. – 22 с. / [Електронний ресурс], – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/view/shufr/05-07-01.html>

11. Рекомендована література

Базова

1. Мурза В. П. Фізична реабілітація в хірургії [навч. посіб.] / В. П. Мурза, В. М. Мухін. К.: Наук, світ, 2008. – 246 с.
2. Шкалы, тесты и опросники в медицинской реабилитации : руководство для врачей и научных работников / [ред. А. Н. Белова, О. Н. Щепетова]. – М.: Антидор, 2002. – 440 с.

Допоміжна

1. Дубровский В. И. Спортивная физиология: Учебник для вузов по физической культуре / В. И. Дубровский. – М.: Гуманитар. изд. центр «ВЛАДОС», 2005. – 462 с.
2. Епифанов В. А. Лечебная физическая культура и массаж: Учеб. пособие для вузов. – М.: ГЭТААМЕД, 2004. – 560 с.
3. Медицинская реабилитация: руководство. Том III. / [ред. В. М. Боголюбов]. – М., 2007. – 584 с.
4. Порада А. М. Основи фізичної реабілітації / А. М. Порада, О. В. Солодовник, Н. Є. Прокопчук. – К.: Медицина, 2006. – 248 с.
5. Сосин И. Н. Физиотерапевтический справочник / И. Н. Сосин, А. Г. Буявых. – Симферополь : изд. КГМУ, 2003. – 752 с., ил.
6. Сучасні класифікації та стандарти лікування розповсюджених захворювань внутрішніх органів / [ред. Ю. М. Мостовий]. – Вінниця: ДП „МКФ”, 2007. – 480 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Мухін В. М. Фізична реабілітація підручник / В. М. Мухін. – 3-тє вид., перероблене та доповн. – К.: олімп. Л-ра, 2010. – 488 с. [Електронний ресурс], – Режим доступу: ddpu.drohobych.net/departments/ffv/structure/zl_ta_fr/muhin
1. Попов С. Н. Физическая реабилитация: [Учебник для вузов] / С. Н. Попов. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2005. – 605 с. / [Електронний ресурс], – Режим доступу: <https://studfiles.net/preview/1777971/>
2. Язловецький В. С. Основи фізичної реабілітації: [Учебник для вузов] / В. С. Язловецький, Г. Е. Верич. – Кіровоград, 2004. – 328 с. / [Електронний ресурс], – Режим доступу: http://irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgibin